Electrical conductivity of anisotropic quark-gluon plasma

Jalil Naji^{* 1}, Soheila Shahrban¹, Sara Heshmatian², Fatemeh Ahmadi²

¹Department of Physics, Faculty of Science, Ilam University, Ilam, Iran

² Department of Engineering Sciences and Physics, Buein Zahra Technical University, Buein Zahra, Qazvin, Iran

Received: 30.05.2019 Final revised: 15.12.2019 Accepted: 12.02.2020 DOI: 10.22055/JRMBS.2020.15565

Abstract

In this paper, we consider the anisotropic $\mathcal{N} = 4$ super Yang-Mils plasma at finite temperature and calculate its conductivity in the presence of a constant electric field. By applying the electric field in two different directions, we study the effect of the electric field, charge density and anisotropy parameter on the electrical conductivity of the plasma. We first consider the constant external electric field in the longitudinal x-direction, and then the external electric field is applied to the system in the longitudinal z- direction. At the end, we compare the results of two different directions with each other. Also, we compare the results with those from isotropic Ads-Schwarzschild black hole and non-critical Ads₆ model.

Keywords: quark-gluon plasma, anisotropy, gauge-gravity duality, electrical conductivity

* Corresponding Author: j.naji@ilam.ac.ir

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License

<u> ()</u>

رسانندگی الکتریکی پلاسمای کوارک-گلئون ناهمسانگرد

جليل ناجى*¹، سهيلا شهربان¹، سارا حشمتيان²، فاطمه احمدى²

¹گروه فیزیک، دانشکده علوم پایه، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

²گروه علوم مهندسی و فیزیک، مرکز آموزش عالی فنی و مهندسی بوئین زهرا، بوئین زهرا، قزوین، ایران

دريافت: 1398/03/09 ويرايش نهائى: 1398/09/24 پذيرش: 1398/11/23 DOI: <u>10.22055/JRMBS.2020.15565</u>

چکیدہ

در این مقاله، یک پلاسمای ابر یانگ-میلز 4 = N ناهمسانگرد در دمای متناهی را در نظر میگیریم و رسانندگی الکتریکی آن را در حضور یک میدان الکتریکی یکنواخت بررسی میکنیم. با اعمال میدان الکتریکی در دو جهت متفاوت، تأثیر شدت میدان الکتریکی، چگالی بار و پارامتر ناهمسانگردی را بر رسانندگی الکتریکی پلاسمای مورد نظر مطالعه میکنیم. ابتدا میدان الکتریکی خارجی یکنواخت را در جهت مختصه عرضی X در نظر میگیریم و پس از آن میدان الکتریکی خارجی در جهت متعاوی ی بهسیستم اعمال میشود. در پایان نتایج بهدست آمده در دو جهت مختلف را با یکدیگر مقایسه میکنیم. علاوه بر این نتایج بهدست آمده با سیاهچاله همسانگرد شوار تزشیلد AdS و مدل غیربحرانی AdS₆ نیز مقایسه میشود.

كليدواژگان: پلاسماي گلئون-كوارك، ناهمسانگردي، دوگانگي پيمانه/گرانش، رسانندگي الكتريكي

مقدمه

دوگانگی AdS/CFT بیانگر یک تناظر بین نظریهٔ I = 4 ابر یانگ-میلز¹ در چهار بعد و نظریهٔ ریسمان نوع IIB روی در فضا-زمان $S \times AdS_5$ است [1-2]. نظریهٔ ابر یانگ-میلز در چهار بعد شامل میدانهای پیمانهای، چهار فرمیون و شش میدان اسکالر در نمایش الحاقی گروه پیمانهای است. در این نظریه، تقارن (4) و تقارن همدیس وجود دارد. این تقارنهای نظریهٔ میدان باید در نظریهٔ ریسمان دوگان نیز منعکس شوند. برای داشتن این هندسه، بایستی فضا-زمان پنج بعدی دارای این تقارنها باشد. به صورت موضعی تنها

یک فضا دارای این تقارن است که همان فضای آنتی دوسیته پنج بعدی AdS_5 است که از حل معادلات انیشتین با بیشینه تقارن و ثابت کیهانشناسی منفی بهدست میآید. میدانیم که ریسمانهای ابرتقارنی در 10 بعد حرکت میکند، بنابراین باید پنج بعد دیگر به هندسه اضافه شود. از آنجایی که نظریهٔ پیمانهای تقارن گلوبال دارد، طبیعی است که فضای پنج بعدی اضافی یک کره پنج S بعدی باشد. بنابراین نظریهٔ ابر یانگ-میلز $4 = \mathcal{N}$ میتواند با نظریهٔ ریسمان ده بعدی روی بهنظریههای پیمانهای نظیر QCD، مدلهای

¹ Super Yang-Mills

^{*} نویسنده j.naji@ilam.ac.ir

هولوگرافیکی پیشنهاد شدهاند که بهواسطهٔ آنها انجام محاسبات غیراختلالی و نظریهٔ QCD امکانپذیر میشود [1-3].

در QCD، بین محبوسیت و میدان الکتریکی اعمالشده ارتباط وجود دارد. از آنجایی که کوارکها دارای بار الكتريكي هستند، اعمال ميدانهاي الكترومغناطيسي می تواند بر نیروی محبوس کنندهٔ کوارکها (که در حالت مقيد مزوني يا باريوني قرار دارند) غلبه كند. اين موضوع باعث تولید جفت کوارک-پادکوارک و در نتيجه ايجاد جريان الكتريكي مي شود. در نظريهٔ ریسمان، ایجاد جفت ریسمان باز (متناظر با کوارک) در حضور ميدان الكتريكي اتفاق مي افتد [4-5] كه بهاين پدیده، اثر شوینگر¹ در QCD گفته میشود [6]. در فيزيك حالت جامد چنين پديدهٔ ديناميكياي براي الكترونهاى بهشدت همبسته اتفاق مىافتد كه بهاين يديدة غير تعادلي، شكست دى الكتريك گفته مي شود. برای عایق مات² که در آن الکترونها بهواسطهٔ نیروی دافعهٔ قوی کولنی بی حرکت هستند، اعمال میدان الكتريكي سبب يك گذار غير تعادلي فاز رسانا-عايق می شود [7،8]. تولید زوج شوینگر در حضور میدان الکتریکی قوی در فضا-زمان دوسیته سه بعدی نیز مورد مطالعه قرار گرفته است [9،10].

سیستمهای با برهمکنش قوی، مانند پلاسمای تولیدشده در برخورد یونهای سنگین در آزمایشهای ³RHIC و ⁴LHC در حضور میدانهای الکترومغناطیسی، ناپایداریهایی را نشان میدهند و انتظار میرود که در این آزمایشات، میدانهای الکترومغناطیسی قوی بلافاصله پس از برخورد ایجاد میشوند [14-19.9]. یکی از نتایج مهم آزمایشات این است که پلاسمای گلئون-کوارک مانند یک گاز از کوارکها و گلئونها که

بهطور ضعيف بههم جفت شده باشند، رفتار نمى كند بلکه مانند یک سیال جفت شدهٔ قوی رفتار می کند. على رغم اينكه هيدورديناميك بسيارى از خواص پلاسمای گلئون-کوارک را توصيف ميکند، برخي مطالعات نشان میدهند که این ماده بنیادی در لحظات اوليه پس از ايجاد شدن، ناهمسانگرد است [20-15]. در زمانهای اولیه پس از تشکیل پلاسما، ناهمسانگردی در فشار سیال منجر بهایجاد ناهمسانگردی در سرعتهای منبسط شدن آن در جهتهای طولی و عرضی نسبت بهجهت برخورد هستهها و در نتیجه ایجاد ناهمسانگردی در توزیع تکانهٔ سمتی ذرات تولید شده در حالت نهایی می شود. از آنجایی که این مادهٔ بنیادی جفتشدهٔ قوی است، برای مطالعهٔ آن می توان تعمیم های تناظر AdS / CFT که توصیف کنندهٔ یلاسمای ناهمسانگرد هستند را مورد استفاده قرار داد .[21-23]

رسانندگی و جریان الکتریکی پلاسمای همسانگرد با استفاده از تناظر AdS/CFT مورد مطالعه قرار گرفته است [24،25]. بر اساس واژهنامهٔ AdS/CFT، بهازای هر منبع (عملگر) در سمت نظریهٔ میدان، یک میدان در سمت گرانشی وجود دارد. میدانهای برداری موضعی پسزمینهٔ گرانشی، متناظر با عملگرهای برداری موضعی مرزی هستند. بنابراین میدان پیمانهای A_a به یک جریان پایسته ₄ مرزی نگاشت میشود [24].

در این مقاله از حل ابرگرانشی ناهمسانگرد و استاتیک برای مطالعهٔ رسانندگی پلاسمای گلئون-کوارک ناهمسانگرد استفاده میکنیم [23-21]. با اعمال میدان الکتریکی خارجی بر پلاسمای ناهمسانگرد جفت شده قوی در دمای متناهی، تأثیر پارامترهایی نظیر شدت میدان الکتریکی و پارامتر ناهمسانگردی را بر روی

¹ Schwinger E □ ect

² Mott Insulator

³ Relativistic Heavy-Ion Collision

⁴ Large Hadron Collider

رسانندگی الکتریکی این سیستم مورد مطالعه قرار میدهیم.

معرفى پسزمينة ناهمسانگرد

برای بررسی نظریهٔ پیمانه ای با جفت شدگی قوی، هندسهٔ ابرگرانش نوع IIB را در نظر می گیریم که در این بخش به طور مختصر ویژگی های آن را بیان می کنیم. متریک این پس زمینه ناهمسانگرد با رابطهٔ زیر بیان می شود [21-23]،

$$ds^{2} = \frac{L^{2}}{u^{2}} (-\mathcal{BF}dt^{2} + dx^{2} + dy^{2} + e^{-\phi}dz^{2} + \frac{du^{2}}{\mathcal{F}}) + L^{2}e^{\frac{\phi}{2}}d\Omega_{5}^{2},$$
1

AdS در آن $\Omega_5 \, crows \, 2$ مجم کره 5 بعدی و L شعاع Ω_5 است. دیلاتون ϕ و میدانهای B و T توابعی از مختصهٔ شعاعی u هستند. این متریک شامل یک افق رویداد در H معاعی u میدان T در آن صفر می میشود و مرز فضا در 0 = u است. مختصات نظریهٔ پیمانهای (t, x, y, z) است که راستای z، جهت طولی می شود. بدون از دست دادن کلیت مسئله در ادامه L را برابر با یک در نظر می گیریم. ضرایب متریک پس زمینه $\frac{1}{T}$ و $0.5 = \frac{1}{T}$ و $0.5 = \frac{1}{T}$ و $0.5 = \frac{1}{T}$

که پارامتر a دارای بعد انرژی است و میزان ناهمسانگردی بین جهت طولی و صفحهٔ عرضی را مشخص میکند. میدان اکسیون z = x باعث ایجاد حالت ناهمسانگرد جفت شدهٔ قوی در هندسه ابرگرانشی نوع *IIB* می شود. پارامتر a دارای بعد انرژی است و میزان ناهمسانگردی بین جهت طولی و صفحه عرضی را مشخص میکند. نحوهٔ جهت گیری شامههای عرضی را مشخص میکند. نحوهٔ جهت گیری شامههای است. با توجه به این شکل می بینیم که شامههای پیچیده شده روی کره z^3 در امتداد جهت های X و Y کشیده شده اند و به صورت یکنواخت در امتداد محور Z با چگالی dz dz

شکل2. نحوهٔ جهتگیری شامهها در هندسهٔ پسزمینه متناظر با پلاسمای ناهمسانگرد.

دمای هاوکینگ متناظر با پسزمینه ناهمسانگرد است که بهصورت عددی با استفاده از رابطهٔ زیر بهدست می آید،

$$T = -\frac{\mathcal{F}'(u_H)\sqrt{\mathcal{B}}}{4\pi}.$$
 3

آنتروپی پسزمینهٔ ناهمسانگرد نیز با استفاده از رابطهٔ زیر داده میشود،

$$s = \frac{\pi^2 N_c^2}{2} \frac{e^{-\frac{5}{4}\phi_H}}{\pi^3 u_H^3},$$
 4

که ϕ_{H} مقدار دیلاتون در افق رویداد u_{H} و N_{c} تعداد شامههای رنگ است.

فرمیونها در نمایش بنیادی، با افزودن شامههای طعم کاوشگر D7 به هندسهٔ فوق جفت می شوند. تعداد شامههای طعم در مقایسه با تعداد شامههای رنگ کم است $(N_f \ll N_c)$ و با افزودن آنها به پس زمینه، متریک پس زمینه دوگان تغییر نمی کند. آرایش این شامههای طعم به صورت D7 - D7 - D3 است که شامههای طعم به صورت D3 - D7 - D7 است که تعداد N_r تعداد شامه رنگ D3 در جهت $(r, x, y, z, u, \Omega_3)$ تعداد $(r, x, y, z, u, \Omega_3)$ در جهت $(r, x, y, z, u, \Omega_3)$ قرار و N_T شامه ناه مسانگرد در جهت (r, x, y, 0, 1) قرار دارند. جهت گیری شامههای سیستم در جدول 1 زیر مشخص شده است [21-23].

دینامیک شامههای طعم توسط کنش DBI بهصورت زیر داده میشود،

$$S_{D7} = -\mu_7 \int d^5 \sigma \sqrt{-\det[\gamma_{ab}]},$$

$$\gamma_{ab} = P[g]_{ab} + 2\pi \alpha' F_{ab},$$
5

که در آن $(\sigma = (t, x, y, z, u, \Omega_3)$ جهت گسترش شامههای طعم D7 و ' α ثابت جفت شدگی ریسمان است. همچنین $A_a = \partial_a A_b - \partial_b A_a$ اندازهٔ میدان است. همچنین $P[g]_{ab}$ متریک القایی روی شامه الکترومغناطیسی، $P[g]_{ab}$ متریک القایی روی شامه طعم D7 و اندیسهای A و d نیز جهتهای شامه D7 هستند.

میدان پیمانه ای موضعی که در کنش شامه D7 در سمت گرانشی وجود دارد، با تقارن سراسری عدد فرمیونی (تعداد کوارکها) در سمت نظریهٔ پیمانه ای متناظر است. در ادامه تأثیر میدان الکتریکی خارجی بر رسانندگی الکتریکی را با استفاده از مدل ناهمسانگرد مرور شده، مورد بررسی قرار میدهیم.

جدول1. جهت گسترش شامهها در پس زمینه ناهمسانگرد. که در آن (θ ، Ω، φ) جهتهای کرهٔ 5بعدی هستند.

	t	Х	У	z	u	э	φ	Ω_3
$N_c D_3$	•	•	•	•				
$N_{D_7} D_7$	•	•	•			•	•	•
$N_f D_7$	•	•	•	•	•			•

اعمال ميدان الكتريكي به يس زمينه

در این بخش جریان الکتریکی ناشی از اعمال میدان الکتریکی در دو حالت بررسی می شود. ابتدا میدان تالکتریکی خارجی یکنواخت در جهت مختصه عرض $(F_{xx} = E_0)$ و سپس در جهت مختصهٔ طولی Z $(F_{xx} = E_0)$ و سپس در جهت مختصهٔ طولی Z $(F_{xz} = E_0)$ و سپس در جهت مختصهٔ طولی Z را برحسب چگالی بار، میدان خارجی و نسبت پارامتر ناهمسانگردی به دما به دست می آوریم. در هر دو حالت از پیمانه $0 = _{u}A$ استفاده می شود و مشتقات جزئی میدان پیمانه ای نسبت به مختصه های فضایی X و Y و Z برابر صفر در نظر گرفته می شود. در روند محاسبات، از مراجع 24 و 25 استفاده می کنیم.

اعمال میدان الکتریکی خارجی در جهت مختصهٔ عرضی x

وقتی میدان الکتریکی در راستای محور x اعمال میشود، مؤلفههای _xA و _xA صفر خواهد بود و با توجه به پیمانه 0 = _xA که در بخش قبل بهآن اشاره کردیم، مؤلفههای تانسور شدت میدان الکترومغناطیسی بهصورت زیر بهدست میآید،

$$\kappa_{x} = \frac{1 - \frac{(2\pi\alpha')^{2} u^{4}}{L^{4}} E_{0}^{2} (\mathcal{BF})^{-1}}{1 + \frac{u^{6}}{L^{4} e^{\frac{\phi}{2}}} (d_{x}^{2} - j_{x}^{2} (\mathcal{BF})^{-1})}, \qquad 12$$

که در آن $\dot{A}_x = E_0$ میدان الکتریکی خارجی اعمال شده است. با توجه به اینکه آرایش های پایدار شامه ها مستلزم حقیقی بودن کنش در رابطهٔ 7 است، رابطهٔ 12 نباید منفی باشد. بنابراین باید صورت و مخرج کسر به طور همزمان در نقطه ای مانند u = u تغییر علامت دهند، یعنی،

$$1 - \frac{(2\pi\alpha')^2 u^4}{L^4} E_0^2 (\mathcal{BF})^{-1} \bigg|_{u=u_*} = 0, \qquad 13$$

و با مساوى صفر قرار دادن مخرج كسر رابطه 12 داريم،

$$j_{x} = \frac{\sqrt{\mathcal{B}[u_{*}]\mathcal{F}[u_{*}](e^{\phi/2}L^{4} + d_{x}^{2}u_{*}^{6})}}{u_{*}^{3}}.$$
 14

حل عددی روابط 13 و 14، منجر به یافتن $_{x}i$ به صورت تابعی از میدان الکتریکی، چگالی بار و پارامتر ناهمسانگردی می شود. در شکل 3 نمودار جریان الکتریکی بر حسب میدان الکتریکی به ازای مقادیر متفاوت چگالی بار رسم شده است. خطوط پیوسته متناظر با 5.0 = $\frac{a}{T}$ و خط چین ها متناظر با 50 = $\frac{a}{T}$ متناظر با 5.0 = $\frac{a}{T}$ و خط چین ها متناظر با 50 = $\frac{a}{T}$ است. همان طور که مشاهده می شود با افزایش میدان الکتریکی اعمال شده در جهت عرضی، مقدار جریان الکتریکی افزایش می یابد. علاوه براین، در این نمودار می توان مشاهده کرد که با افزایش $\frac{a}{T}$ ، مقدار جریان الکتریکی کاهش می یابد. با مقایسهٔ خطوط پیوسته و خط چین ملاحظه می کنیم که در حالت های حدی E کوچک و E بزرگ، تأثیر پارامتر چگالی بار کم می شوند.

$$\begin{split} F_{ty} &= F_{tz} = F_{yu} = F_{zu} = F_{yx} = F_{xz} = F_{yz} = 0, \\ F_{tx} &= -F_{xt} = \partial_t A_x = \dot{A}_x, \\ F_{tu} &= -F_{ut} = -\partial_u A_t = A'_t, \\ F_{xu} &= -F_{ux} = -\partial_u A_x = A'_x, \\ & \text{(b)} \\ \text{(b)} \\ \text{(b)} \\ \text{(c)} \\$$

$$\kappa_{x} \equiv 1 - \frac{(2\pi\alpha')^{2} u^{4}}{L^{4}} \times \left(F_{tx}^{2} (\mathcal{BF})^{-1} + F_{tu}^{2} \mathcal{B}^{-1} - F_{xu}^{2} \mathcal{F}\right).$$

با توجه بهاینکه میدان الکتریکی یکنواخت و مستقل از زمان است، تنها جملات غیر صفر معادلات حرکت عبارتند از،

$$\partial_{u} \left(\frac{e^{\phi/4} F_{uu}}{u \mathcal{B}^{\frac{1}{2}} \sqrt{\kappa_{x}}} \right) = 0 ,$$

$$\partial_{u} \left(\frac{e^{\phi/4} \mathcal{B}^{1/2} \mathcal{F} F_{xu}}{u \sqrt{\kappa_{x}}} \right) = 0.$$

با توجه بهوجود تقارن پیمانهای و رابطهٔ $0 = {}^a_a j^a$ ، ثابتهای انتگرالگیری معادلات حرکت بهصورت زیر حاصل می شود،

$$j_{x} = \frac{2\pi\alpha' e^{\frac{\phi}{4}} \mathcal{B}^{\frac{1}{2}} \mathcal{F} F_{xu}}{u\sqrt{\kappa_{x}}},$$
 10

$$d_{x} = \frac{2\pi\alpha' e^{\frac{\phi}{4}} F_{tu}}{u \mathcal{B}^{\frac{1}{2}} \sqrt{\kappa_{x}}},$$
11

که در آن _x متناسب با جریان مرزی در جهت عرضی x و _x چگالی حامل های بار متناظر با این جریان است. با استفاده از روابط8، 10 و 11 رابطهٔ زیر بهدست می آید، رسانندگی الکتریکی برای جهت عرضی x، بهصورت زیر بهدست میآید،

$$\sigma_x = \frac{j_x}{E_0},$$
 15

که $_{x}i$ جریان الکتریکی حاصل از حل عددی رابطهٔ 14 و $_{0}F_{a}$ میدان الکتریکی خارجی است. رسانندگی الکتریکی برحسب میدان الکتریکی برای سه چگالی بار در شکل5 رسم شده است. در این نمودار، خطوط پیوسته متناظر با (T = 0.31 GeV) و خطچین ها متناظر با 50 = $\frac{a}{T}$ (T = 0.44 GeV) مستند. با توجه به نمودار می توان دریافت که برای چگالی های بار کوچک، می توان دریافت که برای چگالی های بار کوچک، اسانندگی الکتریکی با افزایش میدان الکتریکی افزایش می یابد و برای چگالی های بار بزرگ، رسانندگی با افزایش میدان الکتریکی ابتدا کاهش و سپس افزایش می یابد. می توان مشاهده کرد با افزایش چگالی بار نیز الکتریکی کاهش می یابد. با افزایش چگالی بار نیز رسانندگی الکتریکی افزایش می یابد.

شکل5. رسانندگی متناظر با میدان خارجی عرضی برحسب میدان برای مقادیر متفاوت چگالی بار.

در شکل 4، نمودار جریان الکتریکی بر حسب چگالی بار بهازای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی $F_0 = 0.1$ ، $F_0 = 0.3$ و $T_0 = 0.3$ رسم شده است. خطوط پیوسته متناظر با $0.5 = \frac{a}{T}$ در دمای T = 0.31 GeV و T = 0.31 GeV در دمای T = 0.4 GeV و خطچین ها متناظر با $0.5 = \frac{a}{T}$ در دمای T = 0.44 GeV و هستند. با توجه به این نمودار مشاهده می شود که برای میدان الکتریکی اعمال شده در جهت عرضی، با افزایش میدان الکتریکی اعمال شده در جهت عرضی، با افزایش میدان مقدار جریان الکتریکی افزایش می یابد. همچنین مانند نمودار 3، با مقایسه خطوط پیوسته و خط چین مشاهده می شود که با افزایش $\frac{a}{T}$ ، مقدار جریان الکتریکی کاهش می یابد. بهازای Bهای کوچک تأثیر پارامتر چگالی بار و پارامتر ناهمسانگردی کم می شود (خطوط پیوسته و خط چین قرمز رنگ).

شکل3. جریان الکتریکی برحسب میدان الکتریکی برای مقادیر متفاوت چگالی بار.

شکل 4. جریان الکتریکی برحسب چگالی بار برای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی.

که در آن
$$\kappa_{z} = 1 - \frac{(2\pi\alpha')^{2} e^{\phi} u^{4}}{L^{4}} \times$$

 $\left(F_{tz}^{2} (\mathcal{BF})^{-1} + F_{tu}^{2} (e^{\phi} \mathcal{B})^{-1} - F_{zu}^{2} \mathcal{F}\right).$
18

مانند بخش قبل میدان الکتریکی مستقل از زمان است و تنها جملاتی از معادلات حرکت میدان پیمانهای که شامل مشتق جزئی نسبت به u هستند باقی میماند. بنابراین معادلات حرکت از رابطههای زیر بهدست میآید،

$$\partial_{u} \left(\frac{e^{\phi/4} F_{u}}{u \mathcal{B}^{\frac{1}{2}} \sqrt{\kappa_{z}}} \right) = 0,$$

$$\partial_{u} \left(\frac{e^{5\phi/4} \mathcal{B}^{1/2} \mathcal{F} F_{zu}}{u \sqrt{\kappa_{z}}} \right) = 0.$$
19

و ثابتهای انتگرالگیری معادلات حرکت فوق بهصورت زیر است،

$$d_{z} = \frac{2\pi\alpha' e^{\frac{\phi}{4}} F_{uu}}{u B^{\frac{1}{2}} \sqrt{\kappa_{z}}},$$
 20

$$j_{z} = \frac{2\pi\alpha' e^{\frac{5\phi}{4}} \mathcal{B}^{\frac{1}{2}} \mathcal{F} F_{xu}}{u\sqrt{\kappa_{z}}}.$$
 21

که d_z چگالی حاملهای بار و j_z متناسب با جریان الکتریکی مرزی در جهت طولی z است. با استفاده از روابط18 و 20، رابطه21 بهصورت زیر در میآید،

$$\kappa_{z} = \frac{1 - \frac{(2\pi\alpha')^{2} u^{4} e^{\phi}}{L^{4}} E_{0} (\mathcal{BF})^{-1}}{1 + \frac{u^{6}}{L^{4} e^{\phi/2}} \left(d_{z}^{2} - j_{z}^{2} (e^{\phi} \mathcal{BF})^{-1} \right)}$$
 22

که در آن $\dot{A}_z = E_0$ میدان الکتریکی خارجی اعمال شده است. همانند حالت قبل، شرط حقیقی بودن کنش مستلزم این است که صورت و مخرج کسر بهطور همزمان در نقطهای مانند u = u تغییر علامت دهند. یعنی،

شكل6. رسانندگی متناظر با میدان خارجی عرضی برحسب چگالی بار برای مقادیر مختلف میدان الکتریکی.

در شکل $\mathbf{0}$ نیز نمودار رسانندگی الکتریکی برحسب چگالی بار بهازای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی چگالی بار بهازای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی توجه بهاین نمودار میتوان دریافت که برای میدان الکتریکی اعمالشده در جهت عرضی، با افزایش چگالی بار، مقدار رسانندگی افزایش مییابد. همچنین با افزایش $\frac{a}{T}$ ، مقدار رسانندگی کاهش مییابد. بهازای المسانگردی کم میشود. در رسم کلیه شکلها، از مقادیر عددی $1='2\pi a'$ و 1=1 استفاده شده است.

اعمال میدان الکتریکی خارجی در جهت

مختصه طولي z

در اینجا میدان الکتریکی در جهت z اعمال می شود و مؤلفه های تانسور شدت میدان الکترومغناطیسی عبارتند از،

$$F_{ty} = F_{tx} = F_{yu} = F_{xu} = F_{yx} = F_{xz} = 0,$$

$$F_{tz} = -F_{zt} = \partial_t A_z = \dot{A}_z,$$

$$F_{uu} = -F_{ut} = -\partial_u A_t = A'_t,$$

$$F_{zu} = -F_{uz} = -\partial_u A_z = A'_z.$$
16

لاگرانژین مؤثر نیز بهصورت زیر نوشته می شود،
$$\mathcal{L}_z \propto \int du \, e^{\frac{\phi}{4}} \mathcal{B}^{\frac{1}{2}} \frac{L^8}{u^5} \sqrt{\kappa_z},$$
 17

سایند کی الکتر تکی پلاسمای کوار ک	کو ار ک	يلاسماي	الکتر بکی	ِ سانندگی
-----------------------------------	---------	---------	-----------	-----------

در شکل 8 نمودار جریان الکتریکی برحسب چگالی بار بهازای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی خارجی طولی بهازای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی خارجی طولی خطوط پیوسته متناظر با $C_0 = 5 \quad e_0 = 0.1$ رسم شده است. خطوط پیوسته متناظر با $0.5 = \frac{a}{T}$ و خطچین ها متناظر با $0.5 = \frac{a}{T}$ هستند. با توجه بهاین نمودار می توان دریافت که برای میدان الکتریکی اعمال شده در جهت طولی، با افزایش چگالی بار، مقدار جریان الکتریکی افزایش می یابد. همچنین با افزایش مقدار میدان، مقدار جریان الکتریکی طولی افزایش می یابد. ملاحظه می شود که بهازای 0.5 های کوچک، تأثیر پارامتر ناهمسانگردی کم می شود.

شکل8. جریان الکتریکی برحسب چگالی بار برای مقادیر متفاوت میدان الکتریکی.

رسانندگی الکتریکی برای میدان اعمال شده در جهت طولی z، از زیر بهدست می آید،

$$\sigma_z = \frac{j_z}{E_0},$$
 25

که در آن j_i جریان الکتریکی حاصل از حل عددی روابط 23 و 24 است. رسانندگی الکتریکی برحسب میدان الکتریکی برای سه مقدار چگالی بار در شکل 9 رسم شده است. در این نمودار نیز، خطوط پیوسته $\frac{a}{T} = 0.5$ و خطچینها متناظر با 50 = $\frac{a}{T}$ هستند.

$$1 - \frac{\left(2\pi\alpha'\right)^2 u^4 e^{\phi}}{L^4} E_0^2 \left(\mathcal{BF}\right)^{-1} \bigg|_{u=u_*} = 0, \qquad 23$$

با مساوى صفر قرار دادن مخرج رابطه 3-17 داريم،

$$j_{z} = \frac{\sqrt{e^{\phi} \mathcal{B}[u_{*}] \mathcal{F}[u_{*}](e^{\phi/2} L^{4} + d_{z}^{2} u_{*}^{6})}}{u_{*}^{3}} \qquad 24$$

با حل عددی روابط23 و 24، j_z به صورت تابعی از میدان الکتریکی، چگالی بار و پارامتر ناهمسانگردی بهدست می آید. در شکل7 نمودار جریان الکتریکی برحسب میدان الکتریکی به ازای مقادیر متفاوت چگالی بار 0 = b، 2.5 = b و 2 = b رسم شده است. خطوط پیوسته متناظر با $0.5 = \frac{a}{T}$ و خط چین ها متناظر

شکل7. جریان الکتریکی برحسب میدان الکتریکی طولی برای مقادیر متفاوت چگالی بار.

با توجه به این نمودار در مییابیم که برای میدان الکتریکی در جهت طولی، با افزایش میدان الکتریکی، $\frac{a}{T}$, مقدار جریان الکتریکی افزایش مییابد. افزایش $\frac{a}{T}$, باعث کاهش جریان الکتریکی، بهازای یک مقدار معین میدان الکتریکی میشود. بهازای E_0 های کوچک و نیز بهازای E_0 های بزرگ تأثیر پارامتر چگالی بار کم میشود و نمودارهای متناظر با هر مقدار $\frac{a}{T}$ ، همگرا میشوند.

138

بار، مقدار رسانندگی افزایش مییابد. همچنین مشاهده میشود که با افزایش $\frac{a}{T}$ ، رسانندگی کاهش مییابد. بهازای میدانهای خارجی بزرگ نیز تأثیر پارامتر چگالی بار و پارامتر ناهمسانگردی کم میشود.

شكل9. رسانندگی الكتریكی طولی برحسب میدان الكتریكی برای مقادیر متفاوت چگالی بار.

شکل10. رسانندگی الکتریکی برحسب چگالی بار برای مقادیر مختلف میدان الکتریکی.

مقایسه و نتیجهگیری

در بخشهای قبلی با معرفی پس زمینه ناهمسانگرد، به بررسی تأثیر اعمال میدان الکتریکی یکنواخت در دو راستای عرضی و طولی پرداختیم. در این قسمت نتایج حاصل از این دو حالت را با یکدیگر و با پاسخ پس زمينه سياهچاله AdS شوارتزشيلد [25] مقايسه میکنیم. با توجه به متفاوت بودن آنتروپی پسزمینهها در دمای یکسان، رسانندگی دو مدل را ابتدا در دمای یکسان و سپس در آنتروپی یکسان با یکدیگر مقایسه مي كنيم. در شكل 11 نمودار سهبعدي جريان الكتريكي برحسب پارامترهای میدان الکتریکی خارجی و چگالی $T = 0.44 \; GeV$ بار بهازای $\frac{a}{T} = 50$ در دمای ثابت برای هر دو پس زمینه رسم شده است. رویهٔ پایینی (قرمز رنگ) با جریان الکتریکی متناظر با راستای طولی، رویهٔ زرد رنگ با جریان الکتریکی متناظر با راستای عرضي و رويه سبز رنگ با جريان الكتريكي حاصل از میدان در پس زمینه شوارتزشیلد متناظر است. با توجه بهاین نمودار می توان دریافت که مقدار جریان الکتریکی حاصل از میدان در جهت طولی کمتر از مقدار جریان متناظر با میدان عرضی و پس زمینه شوارتزشیلد است. بهازای میدانهای خارجی کوچکتر و چگالیهای بزرگتر، اختلاف جریان در این سه حالت بیشتر می شود

شكل12. رسانندگی الكتريكی برحسب چگالی بار و ميدان $\frac{a}{T} = 50$.

در ادامه برای درک بهتر رفتار رسانندگی الکتریکی طولی و عرضی و همچنین مقایسه با رسانندگی الکتریکی پس زمینه سیاهچاله شوار تز شیلد، نمودارهای رسانندگی الکتریکی بر حسب میدان الکتریکی در شکل 13 بهازای 50 = $\frac{a}{T}$ در دمای ثابت T = 0.31 GeVثابت T = 0.33 GeV بهازای $T = \frac{a}{T}$ در دمای ثابت T = 0.33 GeV و در شکل 15 بهازای 50 = $\frac{a}{T}$ نمودار، منحنی های خطچین مربوط به رسانندگی برای میدان الکتریکی اعمال شده در جهت عرضی هستند و منحنی های نقطه چین رسانندگی برای میدان اعمال شده در جهت طولی را نشان می دهند. خطهای پیوسته نیز و جریان پس زمینه شوارتزشید از دو حالت دیگر بیشتر است. با کاهش چگالی بار و افزایش میدان، مقدار جریان متناظر با راستای عرضی از دو حالت دیگر بیشتر میشود.

در شكل12 نمودار سەبعدى رسانندگى الكتريكى برحسب پارامترهای میدان الکتریکی خارجی و چگالی $T = 0.44 \; GeV$ بار بهازای $\frac{a}{T} = 50$ و دمای ثابت برای هر دو پس زمینه رسم شده است. رویهٔ پایینی (قرمز رنگ) با رسانندگی الکتریکی متناظر با راستای طولی، رویه زرد رنگ با رسانندگی الکتریکی متناظر با راستای عرضی و رویه سبز رنگ با رسانندگی الکتریکی حاصل از میدان در پس زمینه شوارتزشیلد متناظر است. با توجه بهاین نمودار می توان دریافت که مقدار رسانندگی الکتریکی حاصل از میدان در جهت طولی كمتر از مقدار جريان الكتريكي جهت عرضي و پسزمينه شوارتزشيلد است. همانند جريان الكتريكي، برای میدانهای خارجی کوچکتر و چگالیهای بزرگتر، اختلاف رسانندگی این سه حالت بیشتر میشود و رسانندگی پس زمینه شوارتزشیلد از دو حالت دیگر بیشتر است. با کاهش چگالی بار و افزایش میدان، مقدار رسانندگی متناظر با راستای عرضی از دو حالت دیگر بیشتر می شود. همچنین می توان دریافت که در حالت حدی $\infty \to E_0$ ، هر مقادیر رسانندگی عرضی و رسانندگی پس زمینه شوارتزشیلد به یک مقدار واحد میل می کنند. با کاهش مقدار پارامتر $rac{a}{T}$ ، اختلاف سه رسانندگی کم می شود و در حد $0 \to a^{-}$ ، هر سه جواب يكسان مي شوند.

 $\begin{array}{c} 5 \\ - \\ - \\ - \\ \sigma_{Sch} (d = 0) \\ - \\ \sigma_{Sch} (d = 2) \\ - \\ \sigma_{Sch} (d = 2) \\ - \\ \sigma_{Sch} (d = 2) \\ - \\ \sigma_{Sch} (d = 5) \\ - \\ \sigma_{X} (d = 5$

 $.\frac{a}{T} = 50$ شكل 15. رسانندگی برحسب میدان بهازای 15.

همچنین مشاهده میشود که در حد $0 \leftarrow \frac{a}{T}$ ، مقادیر رسانندگی جهتهای طولی و عرضی، بهمقدار رسانندگی پس زمینه شوار تزشیلد میل میکنند. با افزایش مقدار $\frac{a}{T}$ نیز، انحراف رسانندگی از پس زمینه شوار تزشیلد بیشتر میشود. همچنین با مقایسه این سه نمودار می توان دریافت که مقادیر رسانندگی با افزایش دما، کاهش می یابد که این موضوع نشان دهنده رسانندگی الکتریکی فلز گونه پلاسمای گلئون -کوارک مورد مطالعه است.

برای مقایسه مقادیر رسانندگی حاصل از میدانهای الکتریکی طولی و عرضی، با استفاده از روابط 14 و 24 می توان نسبت این دو رسانندگی را به صورت زیر به دست آورد،

$$\frac{\sigma_x}{\sigma_z} = e^{-\frac{\varphi(u_x)}{2}}.$$
 25

از آنجایی که
$$u_*$$
 تنها تابعی از $E_0 e_{1}$ و $\frac{a}{T}$ است، (u_*) و
در نتیجه نسبت σ_x / σ_z مستقل از چگالی بار است. این
نسبت برای پس زمینه ناهمسانگرد مورد مطالعه، برحسب
میدان خارجی در شکلهای16 برای $\frac{a}{T} = 5$ و 17 برای
 $\frac{a}{T} = 50$

رسانندگی پسزمینه سیاهچاله AdS شوارتزشیلد هستند. منحنیهای قرمز متناظر با d=0، منحنیهای سبز متناظر با d=2 و منحنیهای آبی متناظر با d=5 هستند.

 $rac{a}{T}=0.5$ شكل13. رسانندگى الكتريكى برحسب ميدان بەازاى

با توجه بهاین نمودارها می توان دریافت که بهازای $\frac{a}{T}$ ثابت و چگالی بار کم، میزان انحراف از رسانندگی پس زمینه شوار تزشیلد برای جهت طولی کمتر از جهت عرضی است و اگر میدانهای الکتریکی به حد کافی بزرگ باشند، مقادیر رسانندگی هر نمودار به یک مقدار واحد میل میکند.

رسانندگی الکتریکی پلاسمای کوارک...

رسانندگیهای الکتریکی، با افزایش پارامتر $\frac{a}{T}$ افزایش مییابد. همچنین مشاهده میشود که با افزایش میدان، این نسبت کاهش مییابد و تأثیر ناهمسانگردی بر رسانندگی الکتریکی کاهش مییابد. برای مقایسه دو پس زمینه میتوان رسانندگی را در آنتروپی ثابت مورد بررسی قرار داد. آنتروپی پس زمینه ناهمسانگرد از حل عددی رابطه4 بهدست میآید.

نمودارهای رسانندگی الکتریکی برحسب میدان الکتریکی در شکل18 بهازای $5 = \frac{a}{T}$ در آنتروپی ثابت الکتریکی در شکل18 بهازای $(\pi^2 N_c^2/2=1)$ s = 0.04s = 0.04 رسم شده است.

جليل ناجي و همكاران

لىكال19. رسانندگى الكتريكى برحسب ميدان در انتروپى ثابت s = 0.2 .

در حد پارامتر $\frac{a}{T}$ کوچک، آنتروپی دو پس زمینه تقریباً یکسان است و در نتیجه اختلافی بین رسانندگی دما ثابت و آنتروپی ثابت در این حد وجود ندارد. با توجه به نمودارهای آنتروپی ثابت، مقادیر رسانندگی الکتریکی که بهازای آنتروپی ثابت، مقادیر رسانندگی متناظر آن در پس زمینه شوارتزشیلد از رسانندگی متناظر آن در نمودارهای دما ثابت 14 و 15 کمتر است. دلیل این کاهش رسانندگی این است که با افزایش مقدار پارامتر $\frac{a}{T}$ ، آنتروپی پس زمینه ناهمسانگرد حاصل از رابطهٔ از آنتروپی پس زمینه شوارتزشیلد ($2 N_c^2 T^3 / 2$ یس زمینه شوارتزشیلد از دمای ثابت، دمای پس زمینه شوارتزشیلد از دمای پس زمینه ناهمسانگرد بیشتر حواهد بود [23-21]. در [4] C. Bachas, M. Porrati, Pair creation of open strings in an electric field, *Physics Letters B*, 296 (1992) 77-84. https://10.1016/0370-2693(92)90806-F

[5] C. Bachas, D-brane dynamics, Physics Letters B, 374 (1996) 37-42. https://10.1016/0370-2693(96)00238-9.

[6] G.W. Semenoff, K. Zarembo, Holographic Schwinger Effect, *Physical Review Letters*, **107** (2011) 17- 21. https://10.1103/PhysRevLett.107.171601

[7] T. Oka, H. Aoki, Ground-State Decay Rate for the Zener Breakdown in Band and Mott Insulators, Physical Review Letters, **95** (2005) 13-23. https://doi.org/10.1103/PhysRevLett.95.137 601

[8] T. Oka, H. Aoki, Quantum Foundations And Open Quantum Systems, Lecture Note. World scientific, 2008.

[9] E. Bavarsad ,M. Mortezazadeh, Trace of energy-momentum tensor and gravitational backreaction of Schwinger scalars in 3D de Sitter spacetime, Iranian Journal of Physics Research,**18** (2018) 91-103. https://ijpr.iut.ac.ir/article_1337.html

- [10] E. Bavarsad, N. Margosian, Gravitational backreaction effect of Schwinger pair production in a strong electric field in de Sitter spacetime. Journal of Research on Many-body System, 8 (2018) 1-10.
- <u>10.22055/jrmbs.2018.13879</u>

[11] K. Yagi, T. Hatsuda, Y. Miake, Quark-Gluon Plasma from Big Bang to Little Bang, Cambridge University Press, 2005. https://inspirehep.net/record/702469/

[12] D.E. Kharzeev, L.D. McLerran, H.J. Warringa, The effects of topological charge change in heavy ion collisions: Event by event P and CP violation, *Nuclear Physics A*

نتيجه با توجه به كاهش رسانندگی با افزايش دما، رسانندگی پس زمینه شوارتزشیلد کاهش می یابد. می توان نتایج بهدست آمده برای رسانندگی پس زمینه ناهمسانگرد با دمای متناهی را با نتایج حاصل از رسانندگی پس زمینه غیربحرانی¹ نیز مقایسه نمود. رسانندگی الکتریکی در دمای پایین برای مدل غیر بحرانی AdS₆ برحسب میدان الکتریکی برای مقادیر مختلف چگالی بار محاسبه شده است [26]. با مقایسه نتايج مدل ناهمسانگرد و مدل غير بحراني مي توان دریافت که نمودارهای رسانندگی در هر دو مدل رفتار مشابهی دارند. بهازای چگالیهای بار کم، رسانندگی در هر دو مدل با افزایش میدان افزایش می یابد. همچنین برای چگالی های بار بزرگتر (نمودارهای متناظر با در این مقاله و $0 \neq d$ در [26]، با افزایش $d \geq 2$ میدان، رسانندگی ابتدا کاهش یافته و سیس افزایش می یابد. رسانندگی الکتریکی در هر دو مدل ناهمسانگرد و غير بحراني، در حد ميدانهاي الکتريکي بزرگ، رفتار حدی مشابهی دارد.

مرجعها

[1] J.M. Maldacena, The Large N limit of superconformal field theories and supergravity, *Advances in Theoretical and Mathematical Physics*, **2** (1998) 231-252. https://10.4310/ATMP.1998.v2.n2.a1

[2] E. Witten, Anti de Sitter Space and Holography, *Advances in Theoretical and Mathematical Physics*, **2** (1998) 253- 291. <u>https://dx.doi.org/10.4310/ATMP.1998.v2.</u> <u>n2.a2</u>

[3] S.S. Gubser, I.R. Klebanov, A.M. Polyakov, Gauge theory correlators from noncritical string theory, *Physics Letters B* 428 (1998) 105-114. <u>http://10.1016/S0370-2693(98)00377-3</u>

143

¹ Non- Critical

جليل ناجي و همكاران

78 (2008)045023. 10.1103/PhysRevD.78.045023

[21] D. Mateos, D. Trancanelli, Anisotropic N=4 Super-Yang-Mills Plasma and Its Instabilities, Physical Review Letters, 107 (2011)101601. https://doi.org/10.1103/PhysRevLett.107.10 161

[22] D. Mateos. D. Trancanelli, Thermodynamics and Instabilities of a Strongly Coupled Anisotropic Plasma) Journal of High Energy Physics, 054 (2011). http://10.1007/JHEP07(2011)054

[23] D. Avila, D. Fernandez, L. Patino, D. Trancanelli, Thermodynamics of anisotropic branes, Journal of High Energy Physics, 132 (2016)1-26. https://10.1007/JHEP11(2016)132

[24] A. Karch, A. O'Bannon, Metallic AdS/CFT, Journal of High Energy Physics 09 (2007)024. https://doi.org/10.1088/11266708/2007/09/ 024

[25] K. Hashimoto, T. Oka, Vacuum instability in electric fields via AdS/CFT: Euler-Heisenberg Lagrangian and Planckian thermalization, Journal of High Energy **Physics** 10 (2013)116. https://doi.org/10.1007/JHEP10(2013)116

[26] S. Heshmatian, J. Naji, Electric Conductivity of Non-Equilibrium QCD, Journal of Research on Many-body System 7 13 (2017) 51-59. 10.22055/jrmbs.2017.13006

803 (2008)227-253. https://10.1016/j.nuclphysa.2008.02.298

[13] F. Gelis, E. Iancu, J. Jalilian-Marian, R. Venugopalan, The Color Glass Condensate, Annual Review of Nuclear and Particle 60 Science (2010)463-489, https://10.1146/annurev.nucl.010909.08362 9

[14] T. Lappi, L. McLerran, Some Features of the Glasma, Nuclear Physics A, 772 (2006)113-224, https://10.1016/j.nuclphysa.2006.04.001

[15] W. Florkowski, Anisotropic fluid dynamics in early stage of relativistic heavyion collisions, Physics Letters B 668 (2008) 32-35.

https://10.1016/j.physletb.2008.07.101

[16] W. Florkowski, R. Ryblewski, Dynamics of anisotropic plasma at early stages of relativistic heavy-ion collisions, Acta Physica Polonica B, 40 (2009) 2843-2863. https://inspirehep.net/record/812010

[17] R. Ryblewski, W. Florkowski, General formulation of transverse hydrodynamics, Physical Review C, 77 (2008) 64906. https://10.1103/PhysRevC.77.064906

[18] P. Romatschke, M. Strickland, Collective modes of an anisotropic quarkgluon plasma, Physical Review D, 68 (2003) 036004.

https://doi.org/10.1103/PhysRevD.68.0360 04

[19] P. Arnold, G. Moore, L. Yaffe, Fate of non-Abelian plasma instabilities in 3+1 dimensions, Physical Review D 72 (2005) 54003-54031. https://doi.org/10.1103/PhysRevLett.78.206

2

[20] A. Rebhan, M. Strickland, M. Attems,, Instabilities of an anisotropically expanding non-Abelian plasma: 1D+3V discretized hard-loop simulations, Physical Review D,

144